

Martí Pous i Serra

LA CREU DE TERME A L'ARXIU HISTÒRIC MUNICIPAL DE SANT ANDREU¹

L'any 1375, gràcies a un document de l'Arxiu de la Catedral de Barcelona, sabem que "un tal Bernat Cirer, per reverència i honor de la Santíssima Trinitat, havia fet construir i col·locar una creu en el camí públic per on hom va de Barcelona a Granollers davant la Capella de la Trinitat, que es troba a prop del Coll de Finestrelles del territori de Barcelona". Aquesta creu, que els entesos ens han dit que és del segle XIV, hem de creure que fou la primera que hi hagué a Sant Andreu situada precisament en el Coll de Finestrelles des d'on, venint del Vallès, s'albira ja el Pla de Barcelona.

Més tard, aquesta creu fou col·locada al carrer Gran de Sant Andreu, davant del carrer Santa Marta, aprofitant els fonaments del Padró des del qual es beneïa el terme de la Parròquia i hi arribaven les processons de rogatives per demanar la pluja benefactora i perquè el poble fos lliurat de malalties i d'epidèmies els ramats.

Catalunya era molt rica d'aquestes joies artístico-religioses que s'aixecaven en l'entrejoc dels camins i marcaven el termenal dels pobles. La nostra Creu no era despreciable en el seu sentit artístic sobretot per la seva corona tan ben esculpida i de tan bona pedra que conserva avui tota la frescor i figures rebudes el segle XIV.

Aquesta Creu fou traslladada l'any 1839 al nou recinte del Cementiri, per ordre dels regidors, conscients del valor artístico-històric que representava, perquè fos salvaguardada de les lluites i guerres que tan sovint sotraguejaren el nostre país durant el segle passat: aquells nostres representants són mereixedors del nostre agraïment per la seva visió de futur que demostraren en aquells temps, car amb aquesta decisió salvaren aquesta joia que avui tots podem contemplar.

La nova divisió administrativa de la ciutat de Barcelona de l'any 1984, ens allunyà de la nostra Creu de Terme que passà al nou districte de Nou Barris, que és on pertany el Cementiri de Sant Andreu. La Creu hi era ben conservada però els andreuencs la volíem tenir més a prop.

Enguany s'ha portat a terme la restauració d'aquest monument i s'ha ubicat en un nou emplaçament a l'Arxiu Històric Municipal del Districte de Sant Andreu, així mateix també s'ha col·locat una còpia de la Creu a la Trinitat.

1. Extret de *Sant Andreu de Cap a Peus* núm. 397 (gener de 1997).